

Typologisering av FA-regioner utifrån ett **stad-land** perspektiv

Rapporten innehåller en genomgång av OECDs och Eurostats antaganden och metoder och en utförlig beskrivning av hur dessa metoder kan tillämpas på funktionella analysregioner i Sverige. Rapporten är en del av 2010 år regleringsbrevsuppdrag; Analys av utvecklingen i och inom landets regioner

Dnr 2011/053
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon 010 447 44 00
Telefax 010 447 44 01
E-post info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta Wolfgang Pichler
Telefon 010 44 7 44 55
E-post wolfgang.pichler@tillvaxtanalys.se

Förord

Sedan starten av myndigheten Tillväxtanalys har det funnits ett behov av att på ett tydligare sätt beskriva regioner utifrån territoriella förutsättningar. Med anledning av att OECD och Eurostat under förra året presenterade nya typologiseringar för att på ett bättre sätt kunna jämföra utvecklingen i rurala och urbana regioner har Tillväxtanalys bestämt sig för att undersöka möjligheten om en tillämpning på Sveriges regioner.

Rapporten innehåller en genomgång av OECDs och Eurostats antaganden och metoder och en utförlig beskrivning av hur dessa metoder kan tillämpas på funktionella analysregioner i Sverige. Resultatet av denna genomgång är ett förslag på en indelning i FA-regionstyper.

Detta arbete utformas som en underlagsrapport till den kommande rapporten Regional tillväxt 2011. Rapporten har utarbetats av analytikern Wolfgang Pichler. Värdefulla synpunkter och bidrag har lämnats av Marcus Jernström, Inger Normark, Gustav Hansson, och Anne Kolmodin.

Östersund, december 2011

Martin Olauzon

Avdelningschef Tillgänglighet och regional tillväxt

Innehåll

1	Inledning	6
1.1	Bakgrund	6
1.2	Syfte med rapporten	7
1.3	Disposition	7
2	OECD:s och Eurostat:s indelningar i regiontyper	8
2.1	Regioner i OECD:s och Eurostat:s typologiseringar	8
2.2	OECD:s typologisering av regioner	9
2.2.1	Den lokala nivån i OECD:s typologisering	9
2.2.2	OECD:s metod för att definiera urbana och rurala områden.....	9
2.2.3	Klassificering av regiontyper enligt OECD	10
2.3	Eurostat:s typologisering av regioner	11
2.3.1	Den lokala nivån i Eurostat:s typologisering	11
2.3.2	Klassificering av regiontyper enligt Eurostat	11
2.4	OECD:s utvidgade typologisering av regioner	12
3	En ny typologisering av FA-regioner	14
3.1	FA-regioner.....	14
3.2	Avgränsning av städer	14
3.3	Beräkning av FA-regioners urbana och rurala befolkning.....	17
3.4	Klassificering av regionala grundtyper.....	18
3.5	En utvidgad klassificering av FA-regioner.....	20
3.5.1	Kriteriet närhet till en stad	20
3.5.2	Mycket avlägsna FA-regioner	22
3.6	Klassificering i sex regiontyper	23
4	Sammanfattande slutsatser	25
5	Litteratur	26
6	Bilaga	27

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Under hösten 2010 lanserade OECD¹ och Eurostat² nya regionala typologiseringar för att på ett bättre sätt kunna jämföra utvecklingen i rurala och urbana regioner. Båda dessa arbeten utgår från OECD:s tidigare typologisering av regioner, men man har på olika sätt förbättrat och vidareutvecklat den ursprungliga typologiseringsmetoden. Eurostat har inriktat sig på att förbättra metoden för att beräkna den rurala och urbana befolkningen i en region, och OECD har framför allt fokuserat på en finare differentiering av regiontyper ur ett tillgänglighetsperspektiv. På så sätt kompletterar dessa arbeten varandra i stor utsträckning, vilket också ska utnyttjas för att skapa en motsvarande typologisering för Sveriges så kallade funktionella analysregioner (FA-regioner).

I mitten av 1990-talet presenterade OECD en typologi av regioner med utgångspunkt i andelen av regionens befolkning i rurala områden. Ett syfte var att tydligare lyfta fram den rurala dimensionen det regionala sammanhanget, vilket också speglas i den ursprungliga beteckningen av regiontyperna i *predominantly rural*, *significantly rural* och *predominantly urban regions*. Indelningen har med tiden blivit ett viktigt verktyg för jämförande analyser och beskrivningar av regioner i och mellan olika OECD-länder. OECD:s typologisering av regioner är dock inte den enda i sitt slag. Under de senaste tio åren har det presenterats en rad olika regionala typologiseringar när det gäller att spegla territoriella, demografiska eller industriella förutsättningar³.

Det växande behovet av att på ett bättre sätt fånga varierande territoriella förutsättningar har lett till en översyn av OECD:s ursprungliga typologisering. Det är framför allt städernas betydelse och inverkan på utvecklingen av mer eller mindre rurala regioner som blicken fästats på. En allt vidare forskning pekar på vikten av tillgänglighet till marknader och städer när det gäller utvecklingen av regioner^{4,5}. Geografisk närhet till städer ses således som en avgörande faktor för regioners utveckling, vilket också förklarar vikten av städer i den nya typologiseringen.

I Sverige och inom området regional tillväxtpolitik är det framför allt typologiseringar i så kallade regionfamiljer som har fått större genomslag. Det används emellertid två snarlika regionfamiljsindelningar framställda av de tidigare myndigheterna Nutek, respektive ITPS. I båda indelningarna är befolkningsstorlek och högre utbildning viktiga kriterier. Nutek tar även hänsyn till kriterier som antalet företagare, tillgänglighet till arbetstillfällen och större tätorter. När det gäller mindre regioner utgår båda myndigheterna från regionens dominerande produktionsförutsättningar. Regionfamiljerna är visserligen ett relevant verktyg i den regionala tillväxtpolitiken för att jämföra likartade regioner, men de saknar en tydlig koppling till städernas betydelse för regional utveckling, en tydlig uppdelning av rurala och urbana regioner och en förankring i övergripande, internationella regiontypindelningar. Den sist nämnda aspekten gör det också svårt att göra adekvata internationella jämförelser.

¹ OECD (2010) *Refinement of the OECD regional typology: the economic performance of remote rural regions in North America and Europe*. GOV/TDPC/TI(2010)5.

² EU (2010) *Investing in Europe – fifth report on economic, social and territorial cohesion*.

³ ESPON (2009): [ESPON Typology Compilation](#). Interim report.

⁴ Krugman, P. (1995) *Development, Geography and Economic Theory*, The MIT Press, Cambridge.

⁵ Rodríguez-Pose A., Crescenzi R. (2006.) *R&D, spillovers, innovation systems and the genesis of regional growth in Europe*. Paper presented at OECD:s rural development conference, Edinburgh.

1.2 Syfte med rapporten

Sedan starten av myndigheten Tillväxtanalys har det funnits ett behov av att på ett tydligare sätt beskriva regioner utifrån territoriella förutsättningar. Regionfamiljer kan bara med vissa svårigheter tolkas utifrån ett sådant perspektiv. Med bakgrund av detta är OECD:s och Eurostats arbeten ett på många sätt intressant alternativ. Syftet med denna rapport är därför att överföra och tillämpa OECD:s och Eurostats metoder på svenska förhållanden. Båda organisationerna utformade typologiseringen så att den passa för större administrativa regioner, d.v.s. regioner som motsvarar länen i Sverige. Inom Sveriges regionala tillväxtpolitik används dock framför allt FA-regioner för att belysa och beskriva utvecklingen. Återskapningen av OECD:s och Eurostats arbeten på FA-regioner är därför också ett försök att operationalisera metoderna på en lägre skalnivå.

Det är dock inte enbart transformeringen till en lägre skalnivå som kan tänkas vara problematisk, utan också den, i många avseenden, speciella geografin i Sverige. Glesa strukturer, städernas funktionalitet och en relativt hög urbaniseringsgrad skiljer Sverige från många andra länder. En typologisering som tar hänsyn till många länders särskildheter kan därför också ha nackdelen att fungera mindre bra i vissa länder. Ett stegvis tillvägagångssätt för att återskapa Eurostats och OECD:s regionala typologiseringar kan hjälpa att förtydliga detta.

1.3 Disposition

I rapportens första del beskrivs Eurostats och OECD:s metoder för att framställa regiontyper. I rapportens andra del behandlas hur dessa metoder kan tillämpas på FA-regioner. Resultatet är sålunda ett förslag på en ny regionindelning för att spegla territoriella förutsättningar i ett ”stad och land” perspektiv.

2 OECD:s och Eurostats indelningar i regiontyper

Både OECD:s och Eurostats indelning i regiontyper bygger på OECD:s ursprungliga typologisering från 1994. Detta innebär att många grundläggande teoretiska och konceptuella antaganden i de nya typologiseringarna är desamma som tidigare.⁶ Det gemensamma ursprunget förvaltas också genom att man håller fast vid samma indelningssystematik, vilket i båda fall innebär tre regiontyper:

- *landsbygdsregioner (predominantly rural),*
- *täta regioner (intermediate),*
- *storstadsregioner (predominantly urban).*

Skillnaderna mellan metoderna ligger alltså på detaljnivå och kan sammanfattas i två punkter:

- att definiera en regional nivå som kan användas för att applicera typologiseringen,
- att identifiera en lokal nivå som kan användas för att bestämma befolkningen i urbana och rurala områden.

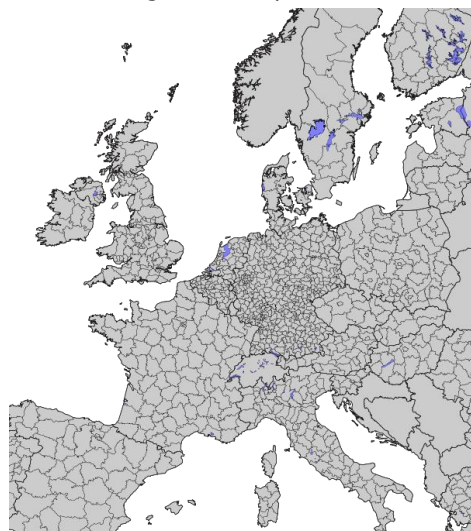
2.1 Regioner i OECD:s och Eurostats typologier

Olika länders förvaltningstraditioner och förvaltningsbehov bäddar för svårigheter att hitta relevanta administrativa eller funktionella indelningar någorlunda jämförbara över ett internationellt territorium. Något enklare förhåller det sig inom EU som har ett reglerat system av territoriella enheter⁷ med syfte att säkerställa jämförbarhet och datatillgänglighet i samtliga EU-regioner. Både OECD och Eurostat tillämpar typologiseringen på en regional nivå som motsvarar län i Sverige. Inom EU använder OECD och Eurostat för det mesta samma territoriella enheter även om de har olika namn.

Figur 2-1 OECD:s territoriella indelning – TL 3 regioner och Nuts 3 regioner i Europa

Källa: OECD

Källa: Eurostat

⁶ OECD (1994)

⁷ Eurostat – [Introduction NUTS](#) (2011-03-20)

Med undantag för Tyskland, Nederländerna, Belgien och Grekland är EU:s NUTS 3-regioner⁸ desamma som OECD:s TL 3-regioner^{9,10}. I Figur 2-1 jämförs dessa indelningar för det europeiska territoriet.

Skillnaderna är visserligen av mindre vikt i detta arbete, men de har naturligtvis betydelse när resultat från Eurostat och OECD:s regiontyper jämförs¹¹. Det bör noteras att Eurostat arbetat vidare med att justera vissa NUTS-3 regioner för att förbättra den nya typologiseringen. Detta gäller i första hand NUTS-3 regioner med en yta mindre än 500 km² vilket har medfört att ett antal NUTS 3-regioner slagits ihop med angränsande regioner.¹²

2.2 OECD:s typologi av regioner

2.2.1 Den lokala nivån i OECD:s typologi

OECD och Eurostat använder i stort sett samma regionala indelning av EU-territoriet. Det finns dock grundläggande skillnader i valet av en lämplig lokal nivå. OECD utgår sedan tidigare från lokala administrativa enheter för att klassificera urbana och rurala områden. Dessa områden bör i bästa fall vara av ungefär samma storlek i samtliga OECD-länder. Skillnaderna mellan länderna är dock ansevära. Den genomsnittliga landytan av lokala administrativa enheter i Österrike är enbart 36 km², medan den utgör 1100 km² i Finland. I Sverige har man tidigare använt församlingar, vilket ger en genomsnittlig landyta på 175 km². I den nya OECD-typologin används även i Sverige kommuner som minsta byggsten, vilket medför en genomsnittlig yta på 1400 km². Dessa stora variationer mellan länderna har emellertid lett till att Eurostat letat efter nya metoder för att bestämma urbana och rurala områden.

2.2.2 OECD:s metod för att definiera urbana och rurala områden

Typologiseringen bygger på att klassificera de geografiska enheterna som representerar den lokala nivån i rurala och urbana områden. Det kriterium som ligger till grund för denna klassificering ska både vara lätt att räkna ut och någorlunda policyneutralt. Lokala enheters **befolkningstäthet** anses enligt OECD uppfylla dessa krav och kan dessutom ses som ett grovt mått på bosättningsstruktur, avstånd, markanvändning och kommunikationsförutsättningar¹³.

För att särskilja urbana och rurala områden är det dock nödvändigt att välja ett tröskelvärde. OECD har bestämt sig för att utgå från en **befolkningstäthet på 150 pers./km²** (Japan: 500 pers./km²). Detta värde bygger på en omfattande genomgång av tillämpningar i medlemsländerna och ett antal egna jämförande analyser¹³.

⁸ NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) är EU:s hierarkiska regionindelning och NUTS 3 regioner utgör den tredje nivån i denna indelning.

⁹ Territorial level 3, för en genomgång se OECD Territorial Grids of OECD Member Countries. Directorate of Public Governance and Territorial Development.

¹⁰ Tyskland har t ex 429 NUTS 3 regioner men bara 96 TL3 regioner (motsvarar Tysklands planeringsregioner). I Grekland, Belgien och Nederländerna motsvarar TL 3 regioner NUTS 2 regioner

¹¹ Eurostat (2010) Eurostat regional yearbook 2010. Chapter 15.

¹² Eurostat (2010) s. 245.

¹³ OECD (1994): Creating rural indicators for shaping territorial policy.

2.2.3 Klassificering av regiontyper enligt OECD

De regioner som avgränsats till urbana och rurala områdena utifrån tidigare beskrivna metod används i ett nästa steg för att skapa en klassificering på regional nivå. Regioner består för det mesta av både urbana och rurala områden, vilket medför att det måste finnas ytterligare kriterier för att klassificera regioner. Det är dock inte andelen rurala respektive urbana områden, utan andelen av befolkning i dessa områden, som är utgångspunkt för att klassificera regioner. Klassificeringen sker på följande sätt:

- Är befolkningsandelen i rurala områden lika med eller **större än 50 procent** anses regionen vara av typen *landsbygdsregioner (predominantly rural)*.
- Ligger befolkningsandelen i rurala områden **under 15 procent** anses regionen uppfylla kriteriet för att regionen ska vara av typen *storstadsregioner (predominantly urban)*.
- Regioner med en befolkningsandel i rurala områden **mellan åtminstone 15 och mindre än 50 procent** betecknas sålunda som *täta regioner (intermediate)*.

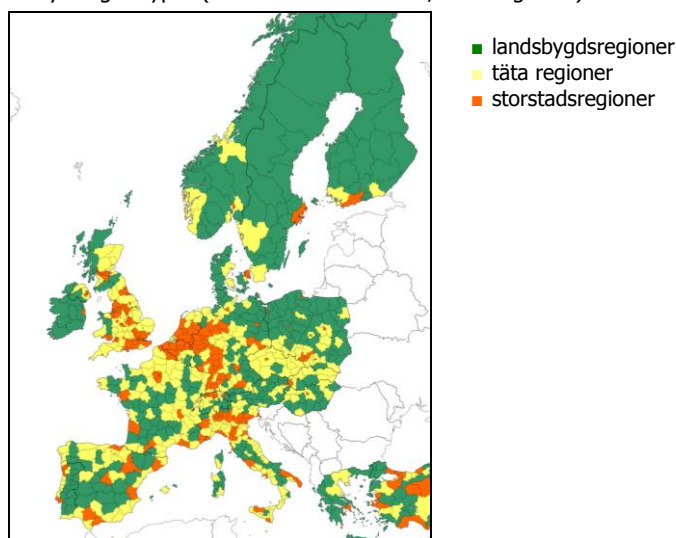
Den ursprungliga klassificeringen avslutades med detta steg, men det har visat sig problematiskt att regiontypologiseringen enbart bygger på befolkningsandelar i rurala områden. I många OECD-länder tycks klassificeringen åstadkomma en bild som inte nödvändigtvis motsvarar hur regioner behandlas i ett nationellt sammanhang. Det har också framförts kritik mot att antalet rurala regioner är något överrepresenterade.

För att få en bättre balans mellan regiontyperna valde OECD att utöka klassificeringen med ett nytt kriterium som speglar större städers närvaro i en region. Det används två olika tröskelvärden, d.v.s. städer med minst 500 000 invånare och städer med minst 200 000 invånare som tillämpas på följande sätt:

- Om en tät region har en stad större än **minst 500 000 invånare och** utgör denna ort **en större befolkningsandel än minst 25 procent** så klassificeras regionen som en storstadsregion.
- Om en främst rural region har en stad **större än minst 200 000 invånare och** utgör denna ort **en större befolkningsandel än minst 25 procent** så klassificeras regionen som tät region (intermediate) region.

Resultatet av OECD:s klassificering av regiontyper framgår i *Figur 2-2*.

Figur 2-2 OECD:s nya regiontyper (OECD-medlemsländer, TL 3 regioner)

Källa: OECD

2.3 Eurostats regiontypologi

Eurostat har med stöd av ett antal europeiska institutioner vidareutvecklat OECD:s typologisering av regioner och framför allt tagit fasta på några metodiska problem i OECD:s avgränsning av lokala områden. Eurostat har dock inte förkastat de principiella antagandena i OECD:s typologisering, vilket medför att även Eurostats typologisering resulterar i samma tre regiontyper: *landsbygdsregioner*, *täta regioner* och *storstadsregioner*.

2.3.1 Den lokala nivån i Eurostats typologi

Med utgångspunkt i ett nät av **kilometerrutor** över hela EU-territoriet¹⁴ fastställs befolkningen i urbana och rurala områden. Urbana områden ska ha en **befolkningstäthet på minst 300 invånare per kilometerruta** och enskilda rutor eller grupper av kilometerrutor tillsammans ska dessutom uppnå ett befolkningsantal på **minst 5 000 invånare**. I detta inkluderas även direkt angränsande kilometerrutor med en lägre befolkningstäthet. På så sätt fastställs befolkningen i rurala och urbana områden utan att resultatet förvrängs av ofördelaktiga administrativa lokala enheter.

Denna ansats resulterar i att 68 procent av EU-27 befolkningen bor i urbana områden och 32 procent i rurala områden, vilket innebär en ökning jämfört med OECD:s metod tillämpad på NUTS 3-regioner.

2.3.2 Klassificering av regiontyper enligt Eurostat

Eurostat utgår från samma gränsvärde som OECD för att klassificera *landsbygdsregioner*. För att minska skillnaderna mellan OECD:s och Eurostats antal av övriga regiontyper,

¹⁴ Med kilometerrutor avses ett regelbundet och koordinatsatt nät av rutor på 1x1 km. Befolkningens faktiska geografiska position beskriven i ett sådant nät av kilometerrutor finns för Finland, Sverige, Danmark, Nederländerna och Österrike. I de övriga EU-länderna används en metod för att disaggregera befolkningsantalet i administrativa enheter till artificiella kilometerrutor. Metoden utgår från information om markanvändningen inom dessa enheter enligt CORINE databasen. Kilometerrutor är således en mycket användbar enhet för att beskriva den rumsliga fördelningen av olika socioekonomiska fenomen oberoende av administrativa gränser.

medger Eurostat en något högre andel rural befolkning för klassificering av utpräglade stadsregioner och sålunda ett något snävare intervall för klassificering av mellanliggande regioner.

EU:s klassificering utgår från följande gränsvärden:

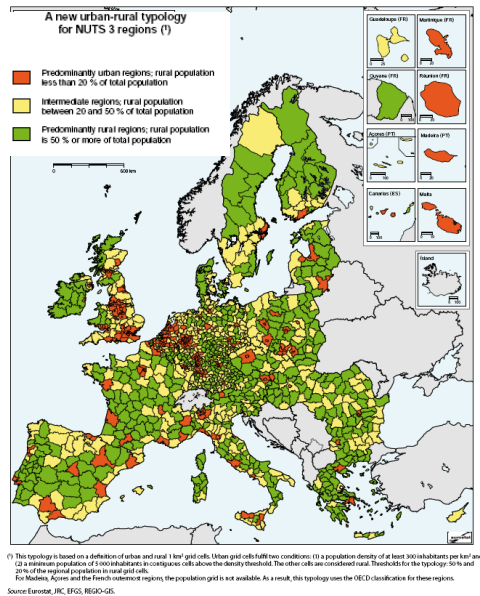
- Är befolkningsandelen i rurala kilometerrutor **lika med eller större än 50 procent** anses regionen vara av typen *landsbygdsregioner*.
- Ligger befolkningsandelen i rurala kilometerrutor **under 20 procent** anses regionen uppfylla kriteriet för en *storstadsregion*.
- Regioner med en befolkningsandel i rurala kilometerrutor **mellan minst 20 och mindre än 50 procent** betecknas sålunda som *täta regioner*.

På samma sätt som OECD har gjort, har även Eurostat tagit hänsyn till stora och större städers närvaro i regionen (se sida 1x). Som underlag användes städer ingående i Eurostats Urban Audit¹⁵. Förekomsten av en stad större än 200 000 invånare i en region ledde till att ett antal regioner överfördes från regiontyp *landsbygdsregioner* till regiontyp *tät region*. Principen gällande förekomsten av en stad större än 500 000 invånare inom regionen ledde till att tre regioner omklassificerades från regiontypen *tät region* till regiontypen *storstadsregioner*.

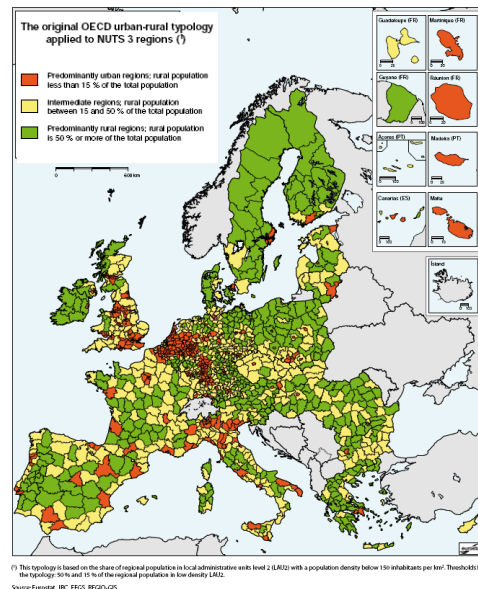
Resultatet av EU:s klassificering av regiontyper framkommer i *Figur 2-4*.

Figur 2-3 EU:s och OECD:s urban-rural regiontypologi tillämpad på Nuts 3- regioner

EU:s nya typologisering

OECD:s ursprungliga typologisering

Källa: Eurostat

2.4 OECD:s utvidgade regiontypologi

Det nämndes redan inledningsvis att ett stort antal empiriska analyser pekar på att tillgänglighet till marknader har betydelse för hur regioner utvecklas. OECD skattar detta genom

¹⁵ Eurostat (2011-05-12) – Urban Audit

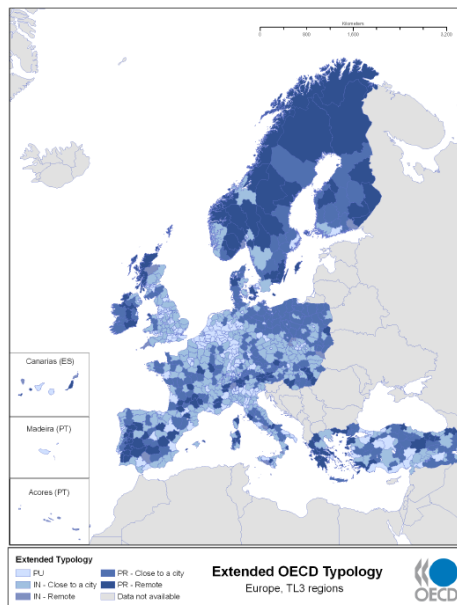
måttet på befolkningens genomsnittliga restid till större orter. Klassificeringen tillämpas på regiontyperna *täta regioner* och *landsbygdsregioner*.

Beräkningen kräver kännedom om vissa inomregionala strukturer vad gäller befolkningens fördelning och om transportsystemet. Detta avspeglas i OECD:s typologiseringsmetod genom ett nät av kilometerrutor vad gäller befolkningens fördelning, ett vägnät och punkter som representerar orter¹⁶. Det grundläggande typologiseringskriteriet är andelen befolkning i en region som har mindre än 45 minuters restid (60 minuter i OECD-länder utanför EU) till orter med minst 50 000 invånare. Om fler än 50 procent av befolkningen i regionen har en kortare restid än 45 minuter (60 minuter) betraktas regionen som *stadsnära* (*close to city*). Om 50 procent av befolkningen inte når en ort med minst 50 000 invånare inom 45 minuters restid betraktas regionen som *avlägsen* (*remote*).

Resultatet av den kompletterande klassificeringen är fem regiontyper:

- *Storstadsregioner (predominantly urban)*,
- *täta regioner, nära en stad (intermediate, close to a city)*,
- *täta regioner, avlägset belägen (intermediate, remote)*;
- *landsbygdsregioner, nära en stad (predominantly rural, close to city)*,
- *landsbygdsregioner, avlägset belägna (predominantly rural, remote)*

Figur 2-4 OECD:s fem regiontyper tillämpade på TL 3 regioner i OECD-länder i Europa

Källa: OECD

¹⁶ För en genomgång av antaganden och tekniska detaljer läs t.ex. OECD (2010).

3 En ny FA-regiontypologi

De i förra kapitlet beskrivna metoderna utgör grunden för reproduktionen av regiontyper på FA-regioner. Tillväxtanalys har både tillgång till koordinatsatt statistik på km-rutanivå och de programtekniska möjligheterna (GIS/PIPOS¹⁷) för att beräkna den geografiska tillgängligheten till olika platser. Eurostats sätt att beräkna den rurala och urbana befolkningen i en region och OECD:s sätt att beräkna andelen befolkning med en viss tillgänglighet till större städer är sålunda utgångspunkten i den följande tillämpningen.

3.1 FA-regioner

FA-regioner är den avsedda regionala nivån i detta arbete. FA-regioner bygger på pendlingsflödena mellan kommuner och avgränsning sker genom tillämpning av olika kriterier på andelen pendlare över kommungräns. På så sätt speglas den vardagsregion som flest människor berörs av genom dagliga resor till och från arbetet. FA-regioner kan också ses som företagets huvudsakliga rekryteringsområde för arbetskraft. Förutom den faktiska pendlingen har det också tagits hänsyn till tydliga utvecklingstendenser när det gäller pendlingen mellan landets kommuner. Resultatet är 72 FA-regioner som för det mesta sammansätts av fler kommuner¹⁸.

FA-regioner har en genomsnittlig yta på 5 700 km², vilket motsvarar fyra gånger ytan av en genomsnittlig svensk kommun. Län (tillika NUTS 3) är i genomsnitt 3,5 gånger större än FA-regioner, vilket placerar FA-regioner mellan län och kommuner vad gäller landarealens genomsnittliga storlek. FA-regioners genomsnittliga yta är även något större än den genomsnittliga NUTS 3-regionen inom EU (3200 km²), men skillnaden är betydligt mindre än skillnaden mellan län och europeiska NUTS 3-regioner. I detta sammanhang är FA-regionen förmodligen en bättre indelningsenhet än län.

Det bör också noteras att de flesta FA-regionerna utgörs av ett varierande antal kommuner. Stockholms FA-region består av 36 kommuner medan 29 FA-regioner enbart består av en kommun.

3.2 Avgränsning av städer

Städer av en viss storlek används som kriterium i klassificering av regionala grundtyper (närvaro av stad) och för klassificering av stadsnära och avlägsna regioner (tillgänglighet till en stad). Hur städer definieras kan därför ha viss betydelse¹⁹. I Sverige saknas en allmän definition av vad som är en stad, men det måste inte nödvändigtvis vara ett hinder för att hitta ett sätt för att göra en stadsdefinition som är relevant i detta sammanhang.

Begreppet stad kan avse en plats med en viss befolkningstäthet. Vidare anses stadens storlek bestämma vilken betydelse en stad har för dess omvärld. OECD och Eurostat betonar detta genom att skilja på storleksgrupper: städer större än 500 000 respektive större än 200 000 och städer större än 50 000 invånare när det gäller OECD:s utvidgade typologisering. Stadens befolkningsstorlek är dock i hög grad beroende av hur staden avgränsas i

¹⁷ Pipos är Tillväxtanalys verktyg för att beräkna befolkningens tillgänglighet till olika målpunkter (tätorter, servicepunkter m.m.)

¹⁸ NUTEK 2009) Årsbok. För en genomgång och jämförelse med andra närbesläktade koncept se också SCB (2010): Lokala arbetsmarknader – egenskaper, utveckling och funktion.

¹⁹ För en fördjupad diskussion och analys se Tillväxtanalys (2010): Städer och ortsstrukturer.

geografin. Det finns många olika sätt att definiera stadens gränser och för det mesta är definitionen beroende av vad man vill undersöka. Ibland är det tillräckligt att använda administrativa gränser, medan det i andra fall är det nödvändigt att leta efter funktionella avgränsningar. Det bör dock noteras att det alltid blir en kompromiss när komplexa geografiska företeelser (stad, landsbygd, region) återges med relativt enkla avgränsningsmetoder.

Sveriges kommungränser är på många sätt för trubbiga för att avgränsa städer. När det gäller att fånga mindre städer är kommunindelningen alldeles för stor och när det gäller de största städerna är kommunindelningen ofta för liten. En mer exakt avgränsning av städernas fysiska storlek som är oberoende av de administrativa gränserna kan däremot fastställas utifrån SCB:s tätortsavgränsning. En tätort enligt denna definition är en ort med sammanhängande bebyggelse, med högst 200 meter mellan fastigheterna och minst 200 invånare. Det tidigare Glesbygdsverket byggde vidare på SCB:s tätortsdefinition genom att använda tätorter med fler än 3 000 invånare, samt att inkludera ett omland på fem minuters bilresa. På så sätt sammanfördes också eventuella närbelägna tätorter till geografisk sammanhängande funktionella tätortsområden. Ytterligare ett alternativ är att använda urbana områden större än 5 000 invånare enligt Eurostats beräkning (se sida 11). I tabellen nedan redovisas resultaten efter dessa avgränsningar och efter olika storleksklasser. Dessutom redovisas hur många FA-regioner som berörs av respektive avgränsning. Den sista raden i tabellen anger det totala antalet avgränsade orter och städer enligt respektive stadsdefinition och det totala antalet berörda FA-regioner.

Tabell 1 Antal städer i olika storleksgrupper efter olika stadsdefinitioner och fördelade efter FA-regioner

Städer	FA-regioner	Kommuner		Tätorter enligt SCB		Tätorter enligt Glesbygdsverket		Urbana områden enligt EU	
	Antal	Antal	i antal FA	Antal	i antal FA	Antal	i antal FA	Antal	i antal FA
≥ 50 000 inv.	30	46	27	20	14	24	21	21	16
≥ 200 000 inv.	8	3	3	3	3	4	3	3	3
≥ 500 000 inv.	3	2	2	2	2	3	3	2	2
övriga, < 50 000 inv.	42	244	45	1920	58	180	41	199	37
Totalt	72	290	72	1940	72	204	62	220	53

Källa: SCB koordinatsatt statistik, Tillväxtanalys

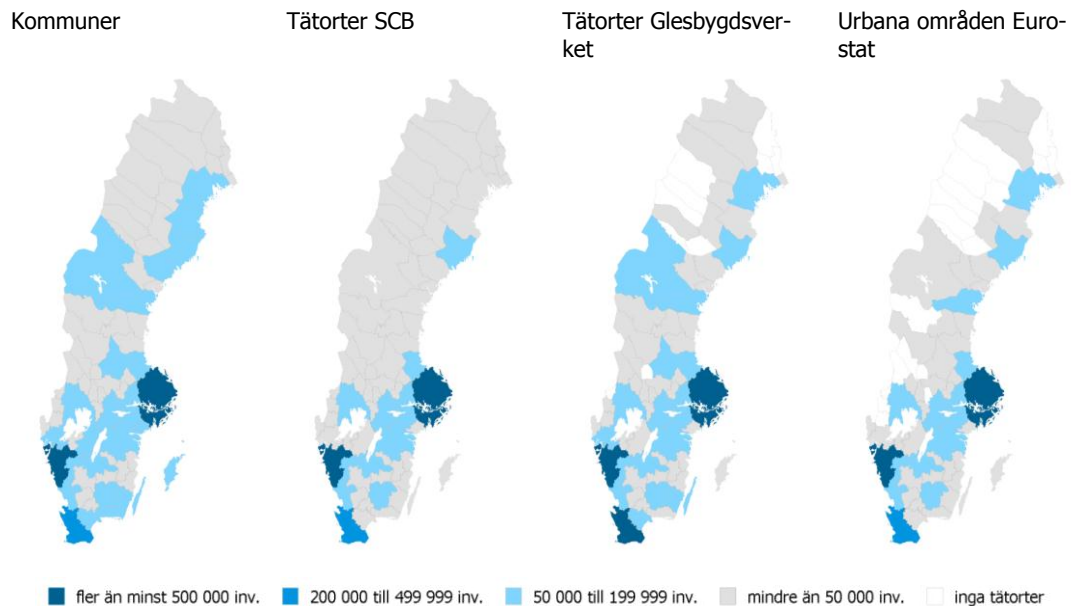
Olika avgränsningsmetoder påverkar antalet FA-regioner med städer i olika storlekar. Antalet större städer är dock mer eller mindre desamma oberoende av hur städer avgränsas. Det är de tre städerna Stockholm, Göteborg och Malmö som alltid ingår i gruppen städer med minst 200 000 invånare. Enligt Glesbygdsverkets avgränsning ingår även Helsingborg i denna grupp. Glesbygdsverkets avgränsning medför också att Malmö får fler än 500 000 invånare, vilket förklaras med att det inkluderas ett antal närliggande större tätorter så som Lund och mindre tätorter som t.ex. Vellinge, Staffanstorp m.fl.

I storleksgruppen minst 50 000 invånare ger de olika avgränsningarna en större variation mellan olika definitioner. Kommunindelningen genererar flest ”städer”. 46 kommuner har ett invånarantal större än 50 000 invånare, vilka fördelas över 27 FA-regioner. Övriga avgränsningar medför 20 (SCB), 23 (Glesbygdsverket) och 21 (Eurostat) städer.

Beroende på val av avgränsning förändras antalet FA-regioner med städer och dess geografiska fördelning över Sverige. Det är framför allt FA-regioner som utgör ett gränsfall mellan olika storlekskategorier som bör beaktas särskilt. Med anledning av detta kan man förmodligen bortse från de 14 FA-regioner med städer som återkommer i samma storlekskategori i samtliga avgränsningar. I de 14 andra FA-regionerna med städer är sålunda katego-

ritillhörighet något oklart, vilket är särskilt relevant för de 13 FA-regioner som har städer kring 50 000 invånare.

Figur 3-1 FA-regioner med städer efter invånareantal och olika stadsdefinitioner

Källa: SCB koordinatsatt statistik, Tillväxtanalys

Sex av 13 FA-regioner kan avfärdas med anledning av att det enbart är kommunstorleken som åstadkommer en stad med ett invånarantal på över 50 000 invånare. Dessa städer är dessutom enligt de övriga avgränsningarna i samtliga fall betydligt mindre än 50 000 invånare. FA-regioner som berörs av detta är Skövde, Gotland (Visby), Blekinge (Karlskrona), Örnsköldsvik, Nyköping och Skellefteå.

De resterande sju FA-regionerna har städer enligt åtminstone två stadsdefinitioner, d.v.s. kommunindelningen och Glesbygdsverkets tätortsavgränsning. FA-regionerna Sundsvall och Luleå har dock även städer enligt Eurostats avgränsning. Städer i FA-regionerna Trollhättan, Östersund, Falun/Borlänge, Kristianstad och Kalmar uppnår 50 000 enligt Glesbygdsverkets tätortsavgränsning, vilket innebär att närliggande tätorter sammankopplas till den största tätorten. På så sätt bildar Falun och Borlänge en gemensam stad, vilket också gäller för Östersund och Brunflo, Kalmar och Färjestaden, Trollhättan och Vänersborg respektive Kristianstad och Åhus.

Glesbygdsverkets tätortsavgränsning skapar flest FA-regioner med städer större än 50 000 invånare, men det är också den avgränsning som omfattar flest residensstäder eller regionhuvudorter, orter med högre utbildning eller orter med viktiga transportnoder.²⁰ På så sätt finns det en relativt stor överensstämmelse också med regionfamiljsindelningen²¹.

Ett annat gränsfall är FA-region Malmö. Regionen kan beroende på stadsavgränsning kategoriseras som FA-region med en stad på minst 200 000 invånare respektive som en FA-region med en stad på minst 500 000 invånare. Det är som sagt enbart Glesbygdsverkets avgränsning som kommer fram till det sistnämnda resultatet. För att bedöma vilken storlekskategori som är lämpligast bör därför även andra förutsättningar vägas in. FA-

²⁰ Jämför med undersökningen i rapporten: *Städer och Stadsstrukturer, Tillväxtanalys (2010)*.

²¹ Jämför tabell 1 i bilagan.

regionens storlek (näst störst efter Stockholms FA), regionens utbud av institutioner och företag m.m. talar för att FA-regionen Malmö kan jämföras med åtminstone Göteborgs-regionen. Det faktum att Malmöregionen även har ett relativt stort utbyte med huvudstadsregionen i grannlandet Danmark bör dock beaktas särskilt, då det i viss mån även används av Eurostat för att klassificera Nuts 3- regioner som ligger kring utpräglade stadsregioner. På så sätt ingår Malmöregionen i en region som uppgår till en folkmängd på cirka 3,7 miljoner invånare, med nära tillgång till tjänster och näringar som annars inte skulle finnas i en region av Malmös storlek.

Således är Glesbygdsvverkets tätortsavgränsning den metodmässigt minsta gemensamma nämnaren i klassificeringen av städer i detta sammanhang, då den både visar Malmö-regionen som storstadsregion och samtidigt genererar en godtagbar fördelning av FA-regioner med städer över hela Sverige. Samtidigt kan denna avgränsning anses som mer stabil över tiden, då den inkluderar det närmaste omlandet kring tätorterna, vilket innebär att förändringar i tätortsavgränsningen enligt SCB får mindre genomslag²².

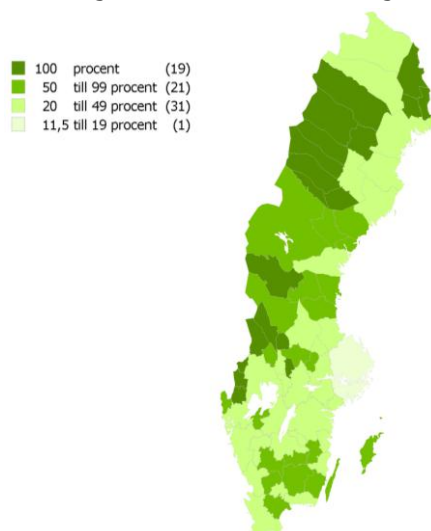
3.3 Beräkning av FA-regioners urbana och rurala befolkning

Det nämndes tidigare att beräkningen av den urbana och rurala befolkningen förutsätter tillgång till befolkningens inomregionala fördelning på km-rutanivå. Sveriges drygt 9,3 miljoner invånare fördelas över 115 980 km-rutor, vilket resulterar i ett genomsnittligt befolkningstal eller befolkningstäthet på 80 personer per km-ruta.

Den urbana respektive rurala befolkningen fastställs utifrån två kriterier. Det första utgår från ett befolkningsantal på minst 300 invånare per km-ruta, vilket resulterar i 5274 km-rutor med en sammanlagd befolkning på drygt sju miljoner invånare. Det andra kriteriet anger att enskilda km-rutor, eller grupper av sammanhängande km-rutor, ska ha ett befolkningstal på minst 5 000 invånare. Därtill räknas också direkt angränsande rutor med lägre befolkningstal än 300 invånare. På så sätt identifieras 220 områden som omfattar 6,55 miljoner invånare. För hela Sverige räknat leder denna klassificering till att 70 procent av den totala befolkningen bor i urbana områden och 30 procent i rurala områden.

²² Amcoff J. (2005) behandlar problemen med att avgränsa landsbygden och visar bl.a. att tätorter tenderar att bilda en ring av tätortstillväxt utanför sina gränser allteftersom de växer.

Figur 3-2 Andel rural befolkning efter FA-regioner

Källa: SCB-koordinatsatt statistik, Tillväxtanalys

Mycket talar för att det finns stora skillnader mellan olika delar av landet, vilket också visas i

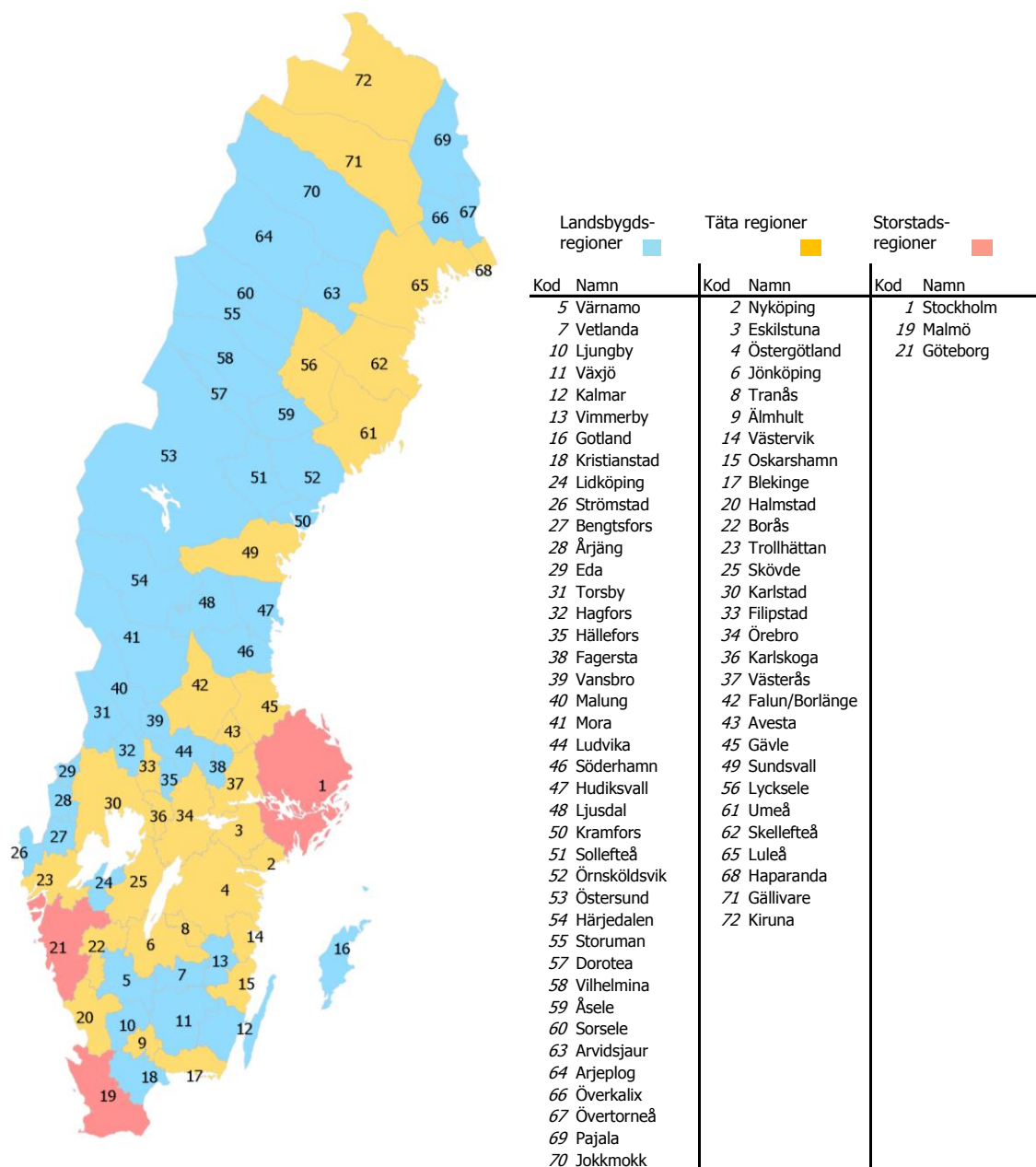
figur 3-2. Särskilt höga andelar av rural befolkning finns i skogslänens inland och i sydöstra Sverige. 19 FA-regioner uppvisar ingen urban befolkning alls enligt denna klassificering. Dessa FA-regioner har dessutom en relativt liten befolkning totalt motsvarande mindre än 15 000 invånare. Dessutom är områdena utsatta för ett mycket perifert läge i förhållande till de mer befolkningstäta områdena.

3.4 Klassificering av regionala grundtyper

Både Eurostat och OECD utgår från samma principer för att klassificera landsbygdsregioner, täta regioner och storstadsregioner. Eurostat har dock andra tröskelvärden för att bestämma klasstillhörighet. Klassificeringen av FA-regioner sker här enligt Eurostat tröskelvärden för andelen landsbygdsbefolkning i en region (jämför sida 12) som kompletteras med de nämnda kriterier som tar hänsyn till stora och större städers närvaro i regionernas enligt båda OECD och Eurostat (jämför sida 11 och sida 13).

Det sistnämnda kriteriet innebär att FA-regionerna Malmö och Göteborg omklassificeras från typen *täta regioner* till typen *storstadsregioner*, då Glesbygdsverkets tätortsdefinition används. Kriteriet har dock ingen inverkan på FA-regioner klassade som landsbygdsregioner. Detta eftersom det i Sveriges saknas FA-regioner klassade som landsbygdsregioner med städer större än 200 000 invånare. Sammanlagt klassificeras tre regioner till *storstadsregioner*, 29 FA-regioner till typen *täta regioner* och 40 FA-regioner till *landsbygdsregioner*. För en sammanställning av FA-regioner se Figur 3-3.

Figur 3-3 Klassificering i tre regionala grundtyper, FA-regioner

3.5 En utvidgad klassificering av FA-regioner

I likhet med de flesta EU- och OECD-länder tenderar den ovan presenterade indelningen att ge en något förenklad bild gällande regionala förutsättningar. Klassificeringen erbjuder visserligen en någorlunda bra indelning för övergripande jämförelser, men bakom regiontyperna *täta regioner* och *landsbygdsregioner* döljer sig ett stort antal FA-regioner som borde differentieras ytterligare.

Den bedömningsgrund som enligt OECD kan användas för att nyansera dessa regiontyper ytterligare är det som sammanfattas i begreppet *närhet till en stad*. Har befolkningen i en region nära till en stad, förväntas utvecklingsförutsättningarna vara bättre än i regioner som inte har det. Det kan, som visats tidigare, diskuteras vad som är en stad, men på samma sätt kan också begreppet närhet diskuteras närmare.

Det finns ett antal studier som hänvisar till olika övergripande närhets- eller tillgänglighetsmått. Dessa har inte sällan rörligheten på arbetsmarknaden, d.v.s. pendlingen mellan bostad och arbetsställe, som utgångspunkt. Exempelvis konstaterade forskare att den önskade ”optimala” restiden för både kvinnor och män är mellan 20-25 minuter och att pendlingsbenägenheten avtar efter 45 minuter.²³ Även annan forskning visar att de flesta människor har en gräns för acceptabelt daglig pendlingstid som ligger mellan 45 minuter och maximalt en timme²⁴. På så sätt kan antas att en stads utbud på arbetsstillfällen förefaller mindre betydelsefullt vid ett avstånd på mer än 45 minuter. Beroende på att det finns en mängd olika aspekter av stad-land relationer kan dock även andra antaganden för närhet vara rimliga. Andra funktioner av staden kan på så sätt också medföra kortare eller längre avståndströsklar på närhet till en stad.

3.5.1 Kriteriet närhet till en stad

Enligt OECD klassificeras en region som *nära en stad* när **50 procent av befolkningen har närmare än 45 minuters resväg till en stad större än 50 000 invånare**. Det krävs både adekvat dataunderlag (km-rutor) om FA-regionens inomregionala befolkningsfördelning, ett digitaliserat vägnät och därtill kopplade transporthastigheter samt ett programverktyg för att behandla informationen. Tillväxtanalys har tillgång till både de tekniska förutsättningarna och de nödvändiga erfarenheterna att bearbeta denna typ av data. Det visades tidigare att Glesbygdsverkets avgränsning resulterar i en godtagbar fördelning, vad gäller antalet FA-regioner med städer i denna storlek. Avgränsningen medför också att närliggande tätorter sammanförs till större områden (stadsområden). Totalt har 23 stadsområden identifierats, vilka fördelas över 21 FA-regioner.

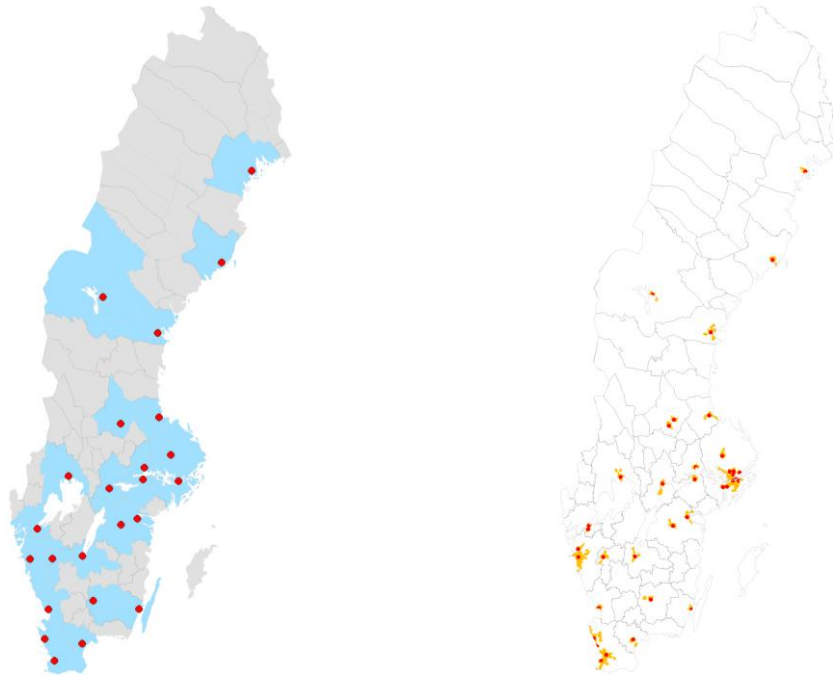
Till skillnad från klassificeringen ovan är i detta sammanhang också stadens geografiska position av intresse. Det kan finnas FA-regioner som har en god tillgänglighet till en större stad fast en sådan saknas i FA-regionen. Kartan till vänster i Figur 3-4 återger stadsområdenas geografiska fördelning i förhållande till FA-regioner och den visar på möjligheten att antalet FA-regioner med god tillgänglighet kan påverkas av detta.

²³Sandow E., Westin K. (2007): *Regionförstoring i glesa områden – kollektivtrafikens möjligheter och betydelse*. TRUM 2007:01, Umeå Universitet.

²⁴Tillväxtanalys(2010): *Veckopendling – en översiktsstudie*.

Figur 3-4 Målpunkter för tillgänglighetsberäkningen

FA- regioner med stadsområden större än 50 000 invånare Större tätorter inom stadsområden

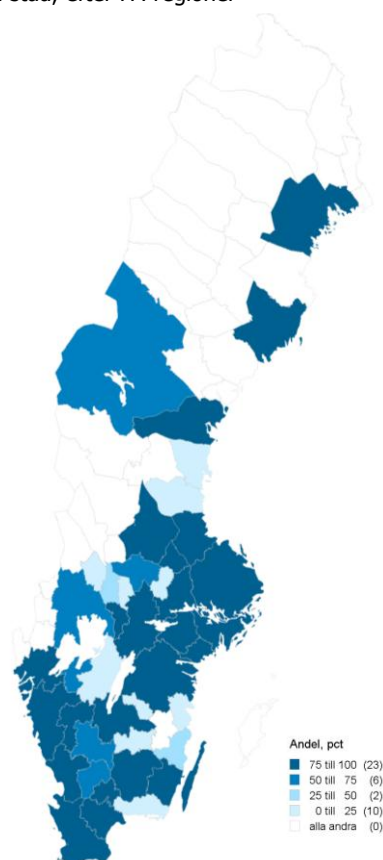

Källa: SCB koordinatsatt statistik, tätortspolygoner, Tillväxtanalys

Glesbygdsvverkets tätortsavgränsning omfattar som tidigare nämnt ett omland på fem minuters resväg. Detta medför att närliggande tätorter integreras till relativt stora funktionella stadsområden. Stora funktionella stadsområden har dock för det mesta flera centra. Ett försök att avspegla detta åstadkoms genom att använda SCB:s tätorter större än 20 000 invånare inom dessa områden. På så sätt utökas antalet målpunkter i tillgänglighetsberäkningen till 37, vilka visas i den högra kartan i Figur 3-4.

Resultatet av tillgänglighetsberäkningen visar att 80 procent av Sveriges befolkning har närmare än 45 minuter till ett stadsområde större än 50 000 invånare. I Figur 3-5 nedan framkommer dock, att en generellt god tillgänglighet inte nödvändigtvis betyder att förutsättningarna är lika över hela landet. Tvärtom finns det stora skillnader mellan olika delar av landet. Många FA-regioner i Norrlands inland och vissa FA-regioner i södra Sverige ligger helt utanför ett avstånd på 45 minuters resväg till ett stadsområde. 18 FA-regioner har en viss andel av befolkningen nära en stad i en grannregion, men av dessa har bara åtta regioner en andel av minst 50 procent. Detta gäller FA-regionerna Nyköping, Karlskoga, Ludvika, Lidköping, Värnamo, Ljungby, Älmhult och Avesta. Sammanlagt finns alltså 29 FA-regioner som uppfyller kriteriet *närhet till en stad* och tillsammans står dessa regioner för 88 procent av Sveriges befolkning. De resterande 33 FA-regionerna som ligger utanför detta kriterium klassificeras som *avlägsna regioner*.

Figur 3-5 Andel befolkning nära en stad, efter FA-regioner

Källa: SCB koordinatsatt statistik, Tillväxtanalys

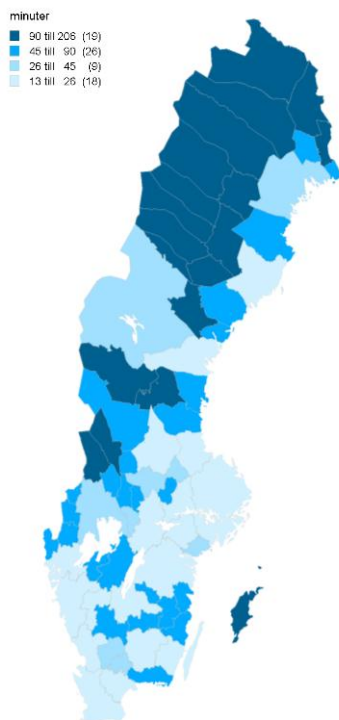
3.5.2 Mycket avlägsna FA-regioner

Gruppen avlägsna FA-regioner omfattar emellertid ett antal regioner med mycket svag tillgänglighet till stadsområden. Flera FA-regioner i Norrlands inland har en genomsnittlig restid på flera timmer till närmaste stad större än 50 000 invånare. Dessa regioner avviker sålunda mycket från andra FA-regioner i samma kategori, vilket också borde speglas i typologisering. Med anledning av detta föreslås en kompletterande uppdelning i avlägsna FA-regioner och i mycket avlägsna FA-regioner. Därtill kommer att mycket avlägsna regioner för det mesta även saknar någon form av urban struktur. Som en kompletterande egenskap föreslås därför FA-regioner som helt saknar urbana områden enligt Eurostats klassificering. Utifrån det definieras en **mycket avlägsen FA-region** som en landsbygdsregion utan urbana områden med minst 5 000 invånare och med en i **genomsnitt lika med eller längre än 90 minuters restid till ett stadsområde större än 50 000 invånare**.

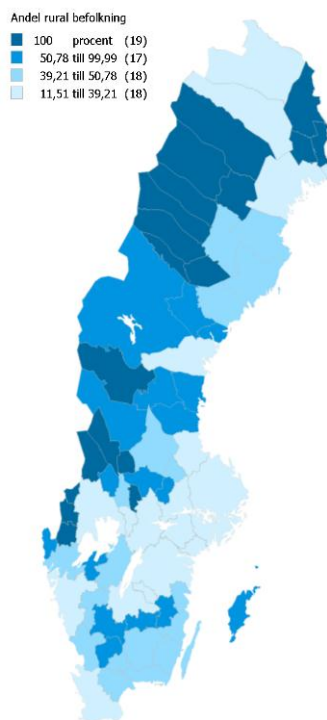
I Figur 3-6 visas den geografiska fördelningen av befolkningens genomsnittliga restid och andelen av befolkningen i rurala områden. Om en FA-region befinner sig båda gångerna i en kategori representerad genom en mörkblå färg uppfylls kriteriet mycket avlägsen FA-region. Det är sålunda 13 FA-regioner som har ovan nämnda kriterier och dessa är FA-regionerna Torsby, Malung, Härjedalen, Storuman, Dorotea, Vilhelmina, Åsele, Sorsele, Arvidsjaur, Arjeplog, Övertorneå, Pajala och Jokkmokk.

Figur 3-6 FA-regioner efter befolkningens genomsnittliga restid till stadsområden och andel befolkning i rurala områden

Restid i minuter till stadsområden

Andel rural befolkning i procent

Källa: SCB koordinatsatt statistik, Tillväxtanalys

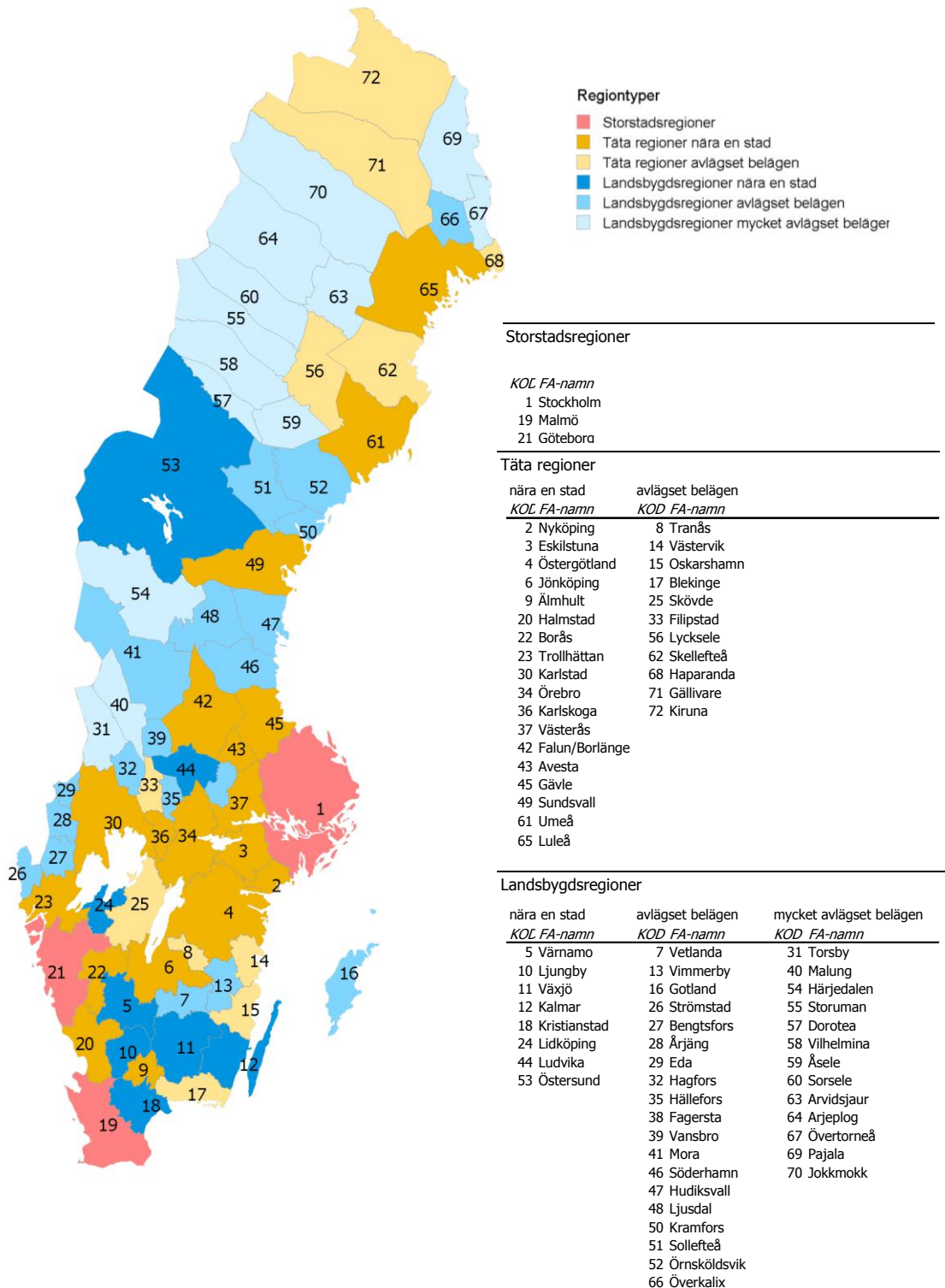
3.6 Klassificering i sex regiontyper

Den genomförda utvidgningen med ovan beskrivna aspekter av tillgänglighet utmynnar sålunda i den slutliga klassificeringen i sex regiontyper. Dessa utgörs av följande typer:

- storstadsregioner,
- tätta regioner nära en stad,
- tätta regioner avlägset belägna,
- landsbygdsregioner nära en stad,
- landsbygdsregioner avlägset belägna,
- landsbygdsregioner mycket avlägset belägna.

I Figur 3-7 visas den geografiska fördelningen av regiontyperna.

Figur 3-7 Regional typologi i sex kategorier

4 Sammanfattande slutsatser

Sveriges FA-regioner präglas av stora skillnader vad gäller förutsättningar för tillväxt och utveckling. Den presenterade typologiseringen grupperar Sveriges 72 FA-regioner efter geografiska utvecklingsförutsättningar med avsikten att underlätta jämförelser av FA-regioner i ett vidare stad-land perspektiv.

Typologiseringen bygger på relativt enkla och beprövade principer utformade av OECD respektive Eurostat för analyser i ett större internationellt sammanhang. Vid tillämpningen på FA-regioner var det emellertid nödvändigt att förtydliga och anpassa vissa antaganden med hänsyn till svenska förhållanden. Den inomregionala befolkningsstrukturen uttryckt som andel landsbygdsbefolkning och andel befolkning i och nära städer av en region utgör dock på samma sätt huvudingrediensen för klassificeringen.

Typologiseringens nytta speglas i dess användbarhet. Avgörande är alltså om den kan användas för att tillföra kunskaper kring regionernas utveckling och tillväxt. Ett påtänkt användningsområde är att jämföra likartade FA-regioner med varandra. Utvecklas exempelvis två FA-regioner inom samma regiontyp olika kan en jämförelse av regionerna leda till bättre förklaringar och insikter viktiga för det regionala tillväxtarbetet. En sådan jämförelse kan med fördel också göras med andra regioner inom EU eller OECD-territoriet.

På ett övergripande plan kan jämförelser mellan regiontyper också användas för att skapa förståelse och kunskaper om generella utvecklingstrender i olika delar av landet. Regiontypologiseringen är på så sätt också ett verktyg som kan användas för att belysa utvecklingsskillnader mellan landsbygds- eller (stor-) stadsbetonade regioner. Även i detta sammanhang underlättar denna regionindelning internationella jämförelser.

Det slutliga förslaget omfattar en indelning i sex regiontyper. Vid behov tillåter dock indelningens hierarkiska uppbyggnad en förenkling av typologin. Förenas mycket avlägset belägna landsbygdsregioner med avlägset belägna landsbygdsregioner får man sålunda OECD:s fem regiontyper. Sammanförs mycket avlägset, avlägset belägna regioner och regioner nära en stad till respektive grundtyp får man fram Eurostats och OECD:s tre regionkategorier. På så sätt är denna indelning i regiontyper ett mycket flexibelt verktyg för att jämföra storstadsregioner, täta regioner och landsbygdsregioner både i ett nationellt och även internationellt perspektiv.

5 Litteratur

Amcoff J. (2005): Rural Population Growth in Sweden in the 1990s: Unexpected Reality or Spatial–Statistical Chimera. *Arbetsrapport/Institutet för Framtidsstudier*; 2005:21.

EU (2010): Investing in Europe – fifth report on economic, social and territorial cohesion.

Eurostat (2010): Eurostat regional yearbook 2010.

Eurostat (datum 2011-05-12) Introduction NUTS,
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nuts_nomenclature/introduction

Eurostat (datum 2011-05-12) Urban audit,
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/region_cities/city_urban

ESPON (2009): ESPON Typology Compilation. Interim report.

Krugman P. (1995): *Development, Geography and Economic Theory*. The MIT Press, Cambridge.

Nutek (2009): Årsbok 2009.

OECD (2010): Refinement of the OECD regional typology: the economic performance of remote rural regions in North America and Europe. GOV/TDPC/TI (2010)5.

OECD (1994): Creating rural indicators for shaping territorial policy.

Rodriguez-Pose A., Crescenzi R. (2006): R&D, spillovers, innovation systems and the genesis of regional growth in Europe. Paper presented at the OECD rural development conference, Edinburgh.

SCB (2010): Lokala arbetsmarknader – egenskaper, utveckling och funktion.

Sandow E., Westin K. (2007): Regionförstoring i glesa områden – kollektivtrafikens möjligheter och betydelse. TRUM 2007:01, Umeå Universitet.

Tillväxtanalys (2010): Städer och ortsstrukturer. Underlagsrapport.

Tillväxtanalys (2010): Veckopendling – en översiktsstudie.

6 Bilaga

Tabell 1 Jämförelse mellan FA-regioner efter Regionfamiljsindelning (ITPS) och FA-regiontypologisering "stad och land" enligt Eurostat/OECD.

	FA-regiontypologisering "stad och land"						Grand Total
	Storstadsregioner	Täta regioner nära stad	Täta regioner avlägset belägen	Landsbygdsregion nära stad	Landsbygdsregion avlägset belägen	Landsbygdsregion mycket avlägset belägen	
Regionfamiljer, ITPS							
Storstadsregion	3						3
Regionala centra med universitet		6		2			8
Övriga regionala centra		8	2	2			12
Lokala centra varuproducerande		1	1	3	1		6
Lokala centra tjänsteproducerande		1	1		3		5
Små regioner varuproducerande		1	3	1	8	1	14
Små regioner tjänsteproducerande		1	4		7	12	24
Grand Total	3	18	11	8	19	13	72

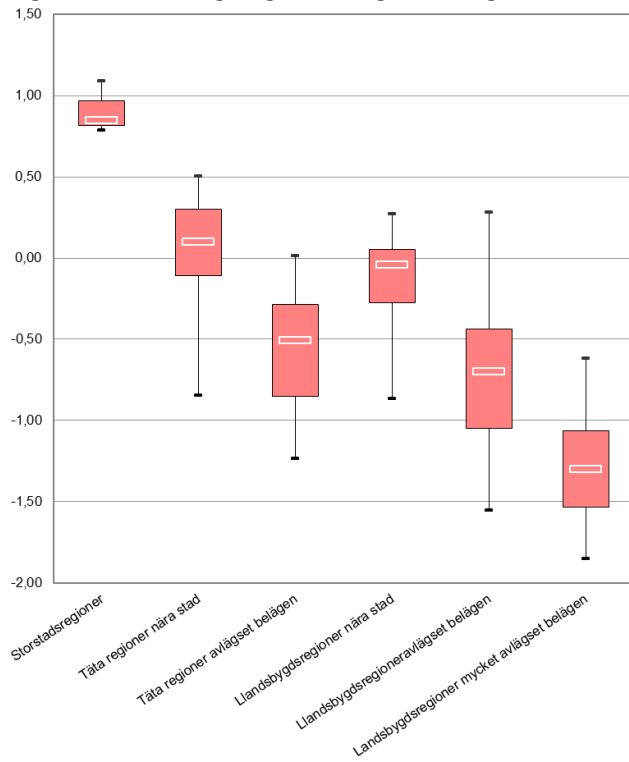
Källa: SCB, Tillväxtanalys

Tabell 2 Befolkning 2009 efter FA-regionstyper

	Antal	Andel av totalt
Storstadsregion	4 518 292	48,4
Täta regioner nära stad	2 907 820	31,1
Täta regioner avlägset belägen	571 094	6,1
Landsbygdsregion nära stad	769 524	8,2
Landsbygdsregion avlägset belägen	492 088	5,3
Landsbygdsregion mycket avlägset belägen	81 864	0,9
Totalt	9 340 682	100,0

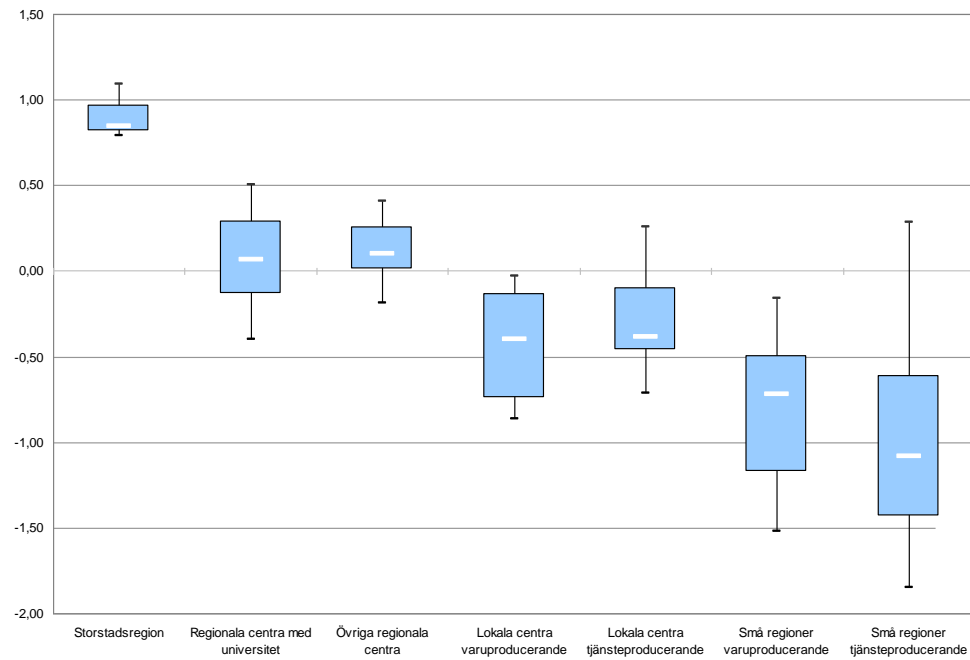
Källa: SCB, Tillväxtanalys

Figur 1 Genomsnittlig årlig befolkningsutveckling 1995-2010 efter FA-regioner och regiontyper

Källa: SCB, Tillväxtanalys

Figur 2 Genomsnittlig årlig befolkningsutveckling 1995-2010 efter FA-regioner och regionfamiljstyper (ITPS)

Källa: SCB, Tillväxtanalys

Tillväxtanalys, myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, är en gränsöverskridande organisation med 60 anställda. Huvudkontoret ligger i Östersund och vi har verksamhet i Stockholm, Brasilia, Bryssel, New Delhi, Peking, Tokyo och Washington D.C.

Tillväxtanalys ansvarar för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och därigenom medverkar vi till:

- stärkt svensk konkurrenskraft och skapande av förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag
- utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft, hållbar tillväxt och hållbar regional utveckling

Utgångspunkten är att forma en politik där tillväxt och hållbar utveckling går hand i hand. Huvuduppdraget preciseras i instruktionen och i regleringsbrevet. Där framgår bland annat att myndigheten ska:

- arbeta med omvärldsbevakning och policyspaning och sprida kunskap om trender och tillväxtpolitik
- genomföra analyser och utvärderingar som bidrar till att riva tillväxthinder
- göra systemutvärderingar som underlättar prioritering och effektivisering av tillväxtpolitikens inriktning och utformning
- svara för produktion, utveckling och spridning av officiell statistik, fakta från databaser och tillgänglighetsanalyser

Om Working paper/PM-serien: Exempel på publikationer i serien är metodresonemang, delrapporter och underlagsrapporter.

Övriga serier:

Rapportserien – Tillväxtanalys huvudsakliga kanal för publikationer.

Statistikserien – löpande statistikproduktion.

Svar Direkt – uppdrag som ska redovisas med kort varsel.